

התנהגותם של כמה אישים בצמרת המדינה מעוררת שאלות

שני כתבים קבועים לג'ורג' בראון. צלם היומון זכה להנצחה אותו כשהוא מתנגש באייתנועה, יוצא ממכוניתו בצעדי שיכור מתנודדים, גם וינסטון צ'רצ'יל האגדי היה ידוע כשתיין מובהק. בסוף הקאריירה ה פרלמנטרית שלו חדל לתפקד כהלכה, כשל שתייה מופרזת. עוד בשנות ה-30 הסוערות הופיע צ'רצ'יל שיכור לישיבת הפרלמנט, שדנה במדיניות הפיוס של ממשלת סטנלי באלדרון כלפי גרמניה. במהלך מריבה סוערת עם הליידי אסטור הפרו-גרמנית קראה חברת הפרלמנט האריסטוקרטית ל"עברו: אתה שיכור, מר צ'רצ'יל" ונענתה כמילים הבלתי-נשכחות: "ואת מכוערת, גברת! אבל אני אהיה פיסה מחור".

כשעוד היה ראש עיריית ברלין, סבל גם וילי בראון מבעיית-שתיה קשה והופיע שיכור בשידורים. ה עיתונאים נהגו לעשות די אחת כדי להעלים את הדבר בטכסיסים שונים. ישראל עדיין רחוקה מנמטליות של דמוקרטיה אמיתית (להבריל ממיכנה פוליטי-מקורטי) וכל ריון, חיוני ככל שיהיה, בתיפקודם של אנשי-ציבור, נחשב כרכילות מגונה. אולם להרגליהחיים של כמה שרים ופקידים בכירים יש השלכות פוליטיות ממדרגה ראשונה. שר אחד, לפחות, הפך בחודשים האחרונים נושא לדיון בכל פגישה בין אישים פוליטיים לנציגי כליהתיקשורת. מראהו והתנהגותו של השר, החלטותיו התמוהות בנושאים רבים, הרקורד שלו במצבי לחץ, והשמועות העקשניות שהוא סובל מבעיית שתיה, מחייבות כריזה ודיון ציבורי גלוי בנושא.

חיים ברעם

בראון נשיקה למראיין

גריבס טיפות בין פחיאשפה

בפנייה שבתיה

מכור לוויסקי, עד לאוכרן החושים. בסוף התהליך מצא גריבס את עצמו ווחל ליד פחיאשפה, ומלקק את טיפות המשקה האחרונה מבקבוקים שהושלכו. הוא סבל מצמרמרות, מהתקפות

גריבס, כשהוא בשיא הקאריירה ה נפלאה שלו. ג'ימי היה השחקן האנגלי המוכשר ביותר בכל הזמנים, שבר את כל שיאי הבקעת-השערים, הרף קומתו הקטנה ומיכנהדגופו הרזה. ב-15 הש' גים ששיחק בצ'לסי, במילאן, בטוטני

איג אותי במיוחד. הוא נוטה ממילא לריכוך, לרגשות אשם, רדיפה וברדי רות, וגם להתפרצויות-זעם. העובדה שהוא מופקד על משרד חשוב היא מכרעת. אם יש לו בעיית-שתיה, יש לזה חשיבות ציבורית רבה. הריון על-כך חייב להיות גלוי".

מעגל-קסמים

ב ארצות-הברית הפכה השיכ' רות כחוגים הבכירים והנוצצים למכת-מדינה של ממש. הכינוי הערני "בעיית שתיה" מציינ תיסמונת שכיחה מאוד במדינה הזאת, של שתיה קלה, בתחילה של משקאות חריפים וקוקטיילים, ההופכת בהדרגה לתלות קשה. הגבול בין "בעיית שתיה" לבין אלכוהוליזם הוא רק ביותר. "רוב התלויים במשקה אינם חשים כלל בתהליך של הגברת השתיה עד לאוכרן חלקי או מלא של החושים", כותב ג'יימס ספרלינג בסיפורו האל-כרהוליסטים. הם נהנים מתחושה של כוח, או הקלה ויכולת לקחת את החיים בקלות. המשקה מעניק להם הזייה של יכולת לתתור את כל הבעיות העומרות בפניהם. רק בהדרגה מריעיה התלות, הבאה לידי ביטוי בתחרות קור מקפאי, וכוח מוחלט לשותות משקאות חריפים, במינון אלכוהולי הולך וגובר, כבר בשעות של הבוקר. במצב דברים זה אין כל הברל בין מכור למשקה ובין מכור לסמים קשים. שניהם מצויים במעגל קסמים מסוכן, שאין ממנו דרך חזרה, ללא טיפול גמילה נוקשה ורביסבל. רק לעיתים רחוקות ביותר מצליחה הגמילה לחסל את בעיית השתיה עד תום".

את מסלול היסורים הזה עבר, בין השאר, גם כוכב הכדורגל האנגלי ג'ימי גריבס. לפני 13 שנים פרש

ל פני שבועות אחדים ישב אחד השרים בממשלת האחדות הלא-מית בכריות מזהירה ליד שולחן הממשלה במליאת-הכנסת, והקשיב לדוברי האופוזיציה, שזרקו בו מרה על פעולה מסוימת של אנשיו. הסיפור עצמו היה כמעט שיגרת, אופייני מאוד לממשלת "האחדות". השר הגן על עובדיו, הזין את חברי הכנסת בתערובת הרגילה של התיסודות וציניות, ונשמע די מרוצה מעצמו.

אלא שיושבי יציע-העיתונות, ש' טרחו למקד מבטים כוחנים בשר, חשו שהדברים אינם כליכך פשוטים. תוכן דבריו היה רגיל, אבל התנהגותו במשך נאומיהם של ח"כיהאופוזיציה היתה מוזרה, כלשון המעטה. השר הקשיב לדברים בחוסר-נחת גופני ממש, בולט לעין. הוא זו וזע ככורסתו ללא הרף, פניו האדירו אפילו מעבר לטומק הרגיל שלהם, דיו נקמצו לאגרוף, רגליו בעטו קלות זו בזו. האיש נראה כאילו הוא מתקשה מאוד לנשום. עוזריו בתא-היועצים נעצו בו עיניים מלאות-דאגה. בתום דברי-השתובה שלו הוא אץ לקצה האולם, הצית סיגריה בעצ' בנות גלויה. העוזרים נרגעו במקצת. אם האיש מעשן, יתכן שאין סיבה לדאגה מיידית.

האם פיתח השר בעיית-שתיה (DRINK PROBLEM). במשך הקאריירה הציבורית העשירה שלו, שכללה גם שהות ממושכת בחוף-לארץ? יש על כך חילוקי-דעות.

אנשים שעברו עמו בעבר מסרו להעולם הזה, שהאיש שתה (ושותה) כמויות אדירות של ויסקי, ומתחיל לשתות בשעות המוקדמות של הבוקר. עוות פרלמנטרית צעירה, שנסעה עימו במכונית מתל-אביב לירושלים, סיפרה שהשר שתה בקובוקי-ויסקי קטן תוך כדי הנסיעה, בת 50 הקרות. רבים מייחסים להשפעת המשקה את התפרצויות-הזעם הפיתאומיות שלו, ואף הטילו ספק בצלילות שיקול-דעתו, כשהוא בהשפעת האלכוהול.

יש גם דיעות אחרות. כמה מעוזריו של האיש בעבר הקרוב הביעו את הדיעה, שגם אם יש אמת בסיפורים על הרגלי-השתיה שלו, העניין נופח על-ידי אויביו (הרבים) של השר. "הוא שולט היטב בעצמו ובמעשיו", אמר אחד מהם להעולם הזה, אפשר לבקר אותו פוליטית, אבל אין להטיל ספק בצלילותו".

יריביו של השר הבכיר ממשכים להפיץ את סיפורי-הזוועה על בעיית-השתיה שלו. לפחות שלושה אנשים בצמרת המדינה מרכיבים לשותות, אמר להעולם הזה מקור במישור ראש-הממשלה. "השר (המדובר לעיל) מד'

"פגיעה חמורה"

פרופסור עודד אברמסקי, 44, ראש המחלקה הנוורולוגית בבית-החולים "חדשה" בירושלים, ומומחה בעל שם עולמי לפגיעות מוחיות, מביא דעה חד-משמעית על השפעת שתיה ממושכת על תפקוד המוח: אין ספק ששתיה של כמויות גדולות של אלכוהול במשך שנים אחדות גורמת לפגיעה מוחית בכל הדרגות הידועות למדעי-הרפואה. אנו מודעים למינון רחב של תיסמונות מוחיות, הנובעות משתייה. הפגיעות עלולות להיות מנטליות, רוחניות, התנהגותיות, הכרתיות ואף מוטוריות".

הפרופסור אברמסקי נשאל על אישי-ציבור מסוימים. אין כל אופרות לקבוע, אמר לתעולם הזה. בלי לבדוק את האישים הנתונים, למדוד את כמויות האלכוהול בדמם, להתחקות על הרגלי-השתיה שלהם ועל תיפקודם הנובע מכך. ברור שהשפעת המשקה על אנשים בתפקודים אחראיים עלולה להיות קריטית. הצבר הירושלמי, הידוע בשנינותו, הוסיף שבכל הנוגע לאישים שעליהם נשאל: מעולם לא התפעלתי מחוכמתם גם בלי עניין השתייה. מופרזת או לאו".

קור, מהקאות. אשתו השיגה גט, שללה ממנו את הגישה לילדים. ביתו אבד לו. גריבס מצא את עצמו חדר עלוב ברובע-עוני לונדון, בטיפול מוסדות סעד ורוחנה. לאחרונה עבר בהצלחה יחסית טיפול-גמילה, הפך פרשן מוצלח-למדי בטלוויזיה המיסחרית הבריטית. גריבס עצמו מגלה ספקנות לגבי הצלחת הטיפול: "אני עדיין מתגעגע למשקה למרות שלא נגעתי אפילו בטיפה אחת מזה כמה שנים. וכך חחרפה, ובעיקר אובדן השליטה על עצמי, מעוררים בי פחד ותחלה".

האם ולבסוף בווסטהאם-יוניטר, משך גריבס מיליונים ליציעים. גריבס, שכיכב גם כנבחרת-אנגליה, הרוויח הון-ענק מכדורגל. הוא הקים מישיפה, הוליד ארבעה ילדים, ובנה לו בית מפואר באיוור-יקרה ליד לונדון. השינוי במעמד האישי שלו הביא גם למיפנה פוליטי. ה"קוקני" הטיפוסי, בן למישפחת-פועלים עניה, התפאר כי גלוי בחברותו במיפלה השמרנית. שנתיים אחרי פרישתו כבר היה ג'ימי ממש בשפלה-המררה. סיפורו ה' אוטוביוגרפי מתאר כיצד החליף בהדרגה את הבירה שלאחר המישחק במשקאות יקרים יותר, כיצד הפך

משבר חמור

ב בריטניה דנה העיתונות כי גלוי בבעיות השתייה של מדי-נאיה, בתיקי משרד-החוץ בישראל, ניתן למצוא סיפורים מרתקים על נציגים דיפלומטיים, שבילו שעות רבות בחברת שרים וחברי-פרלמנט, כשהם שיכורים כלוט. סיפורים דומים אצורים בויכרונם של עובדי המשרד. שאירחו, למשל, את שר-החוץ הבריטי לשעבר, ג'ורג' בראון, שיכור כרוני ממש.

ב-1964 הופיע בראון בשידור חי בטלוויזיה הבריטית. הוא היה אז שר על לכלכלה, וסגן מנהיג מיפלה הלייבור. בראון, שתוי כמעט עד לי אובדן-חושים, חיבק ונישק את ה' מראיין שלו, שלטש בו עיניים נד' המות. הוא גידף את מבקריו מהאגף השמאלי של הלייבור בשפה בהחלט בלתי-פרלמנטרית (מצדידי יכולים מייקל פוט וטוני בן ללכת ולהודיין), שיהק וגיהק, געה בצחוק פרוע. לבסוף הופסק השידור בשל "תקלה טכנית". התקרית הסעירה, כמוכן, את בריטניה, וגררה כותרות שמנות בעיתונות העממית. עורכי העיתון השמאני הצהבהו, דיילי אכספרס, הצמידו

צ'רצ'יל עלבון לגברת

בראנד שיכור בשידור